DOI: 10.32844/2222-5374-2020-105-3.46

УДК: 343.1

Конюшенко Я. Ю.,*доцент кафедри кримінального процесу Національної академії
внутрішніх справ кандидат юридичних наук, доцент*

ПРОКУРОРСЬКИЙ НАГЛЯД ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОННОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Метою статті є визначення нагляду прокурора за слідчими (розшуковими) діями як правової гарантії додержання прав людини, а також проблемних питань у його здійсненні та висунення пропозицій з метою удосконалення чинного кримінального процесуального законодавства України. В статті визначено доктринальні підходи до понять «нагляд прокурора за додержанням законів під час досудового розслідування» та «процесуальне керівництво прокурора досудовим розслідуванням» в контексті проведення слідчих (розшукових) дій. Автор дійшов висновку про невідповідність положень Конституції України, Закону України «Про прокуратуру» та Кримінального процесуального кодексу України в частині регламентації функцій та повноважень прокурора під час досудового розслідування. На підставі проведеного дослідження запропоновано розглядати процесуальне керівництво як одну із форм нагляду прокурора за досудовим розслідуванням, яка реалізується безпосередньо прокурором або групою прокурорів, які призначені для його здійснення в конкретному кримінальному провадженні. Також автором наголошується на існуванні форм нагляду прокурора вищого рівня за законністю зазначених дій, які реалізуються через витребування та вивчення інформації про хід і результати досудового розслідування, матеріалів кримінального провадження та засвідчених копій судових рішень та вивчення стану додержання вимог кримінального процесуального законодавства. Окреслено ряд проблемних питань під час здійснення прокурором нагляду у досудовому кримінальному провадженні, які стосуються співвідношення нагляду прокурора та судового контролю за законністю слідчих (розшукових) дій; суб'єктів та предмету нагляду прокурора в цій сфері; надання прокурором-процесуальним керівником та прокурорами вищого рівня вказівок і доручень при проведенні слідчих (розшукових) дій. Для вирішення зазначених проблемних питань запропоновано внесення змін до чинного кримінального процесуального законодавства України. Вивчення матеріалів кримінальних проваджень та проведене опитування суб'єктів кримінального судочинства свідчить про наявність ряду проблемних питань, які існують під час здійснення прокурором процесуального керівництва слідчими (розшуковими) діями в контексті додержання прав людини.

Ключові слова: нагляд прокурора, досудове розслідування, процесуальне керівництво прокурора, слідчі (розшукові) дії, забезпечення прав і свобод людини, законні інтереси особи.

Актуальність теми. Органи прокуратури відіграють вельми важливу роль у додержанні законності проведення слідчих (розшукових) дій, адже

відповідно до ст. 1 Закону України «Про прокуратуру», метою її діяльності є захист прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства і держави [1]. Відповідно до міжнародних документів, саме прокурори при виконанні своїх обов'язків повинні: 1) справедливо, неупереджено й об'єктивно виконувати свої функції; 2) поважати і намагатися захищати права людини, як це викладено в Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод; 3) намагатися гарантувати якнайшвидшу дієвість системи кримінального судочинства. Той факт, що прокурор несе відповідальність за обвинувачення, не повинен затьмарювати його першочергову функцію нагляду за дотриманням закону. Це означає, що його поведінка повинна бути неупередженою [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на те, що питанню нагляду прокурора в кримінальному провадженні приділено значну увагу такими науковцями, як І. В. Гловюк, І. В. Канфуї, О. В. Капліна, І. М. Козьяков, Г. Р. Колеснік, А. І. Палюх, М. В. Руденко, В. П. Півненко, Г. П. Серeda, М. І. Смірнов, А. Р. Туманянц, І. І. Шульган, О. О. Цимбалістенко тощо, на теперішній час при здійсненні прокурором нагляду в кримінальному провадженні виникає ряд проблемних питань, які потребують додаткового дослідження.

Метою наукової статті є визначення нагляду прокурора за слідчими (розшуковими) діями як правової гарантії додержання прав людини, а також проблемних питань у його здійсненні та висунення пропозицій з метою удосконалення чинного кримінального процесуального законодавства України.

Виклад основного матеріалу. Участь прокурора в кримінальному провадженні регламентована ст. 131-1 Конституції України, ст.ст. 2, 25 Закону України «Про прокуратуру» № 1697-VII від 14.10.2014 р., ст.ст. 3, 36, 37 КПК України, Порядком організації діяльності прокурорів і слідчих органів прокуратури у кримінальному провадженні, затвердженим наказом Генерального прокурора України від 28.03.2019 № 5.

Зокрема, ст. 131-1 Конституції України встановлює, що в Україні діє прокуратура, яка здійснює: 1) підтримання публічного обвинувачення в суді; 2) організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку; 3) представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом [3]. Виходячи з цього, конституційно визначені напрямки діяльності прокурора під час досудового розслідування, це: 1) організація досудового розслідування; 2) процесуальне керівництво досудовим розслідуванням; 3) вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження; 4) нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку. Такі визначення напрямів діяльності породили чимало наукових суперечок, адже відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 2 Закону України «Про прокуратуру», прокурор здійснює нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство [1], а згідно спеціальної норми, яка регламентує діяльність прокурора у кримінальному провадженні (ст. 36 КПК України), прокурор, здійснює нагляд за

додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва [4].

З огляду на це, в кримінальній процесуальній доктрині справедливо звертається увага на невизначеність та неузгодженість таких термінів та понять у чинному кримінальному процесуальному законодавстві, як «обвинувачення», «нагляд» та «процесуальне керівництво». Тому зазначені правові категорії викликають ряд запитань, зокрема, щодо функціональної спрямованості діяльності прокурора під час нагляду за проведенням слідчих (розшукових) дій.

Як слушно наголошує М.І. Смірнов, щодо правової природи повноважень прокурора на досудовому провадженні, а також співвідношення прокурорського нагляду і процесуального керівництва досудовим розслідуванням існує декілька наукових позицій, зокрема: 1) процесуальне керівництво несумісне з прокурорським наглядом; 2) прокурорський нагляд і процесуальне керівництво – самостійні функції прокурора на досудовому провадженні; 3) прокурорський нагляд – основна функція, а процесуальне керівництво – додаткова функція; 4) процесуальне керівництво виступає формою реалізації прокурорського нагляду; 5) прокурорський нагляд і процесуальне керівництво тотожні поняття [5, с. 122].

Якщо розглянути вищенаведені позиції більш детально, зазначимо, що М.В. Руденко та В.П. Півненко стверджують про наявність самостійної прокурорської функції процесуального керівництва досудовим розслідуванням. Зазначене обґрунтовано необхідністю забезпечення швидкого, повного, всебічного та неупередженого розслідування – дослідження всіх обставин учиненого кримінального правопорушення для здійснення належної правової оцінки зібраних доказів, що свідчить про функціональний характер такої прокурорської діяльності. Крім того, виконання функції нагляду за додержанням законів спрямоване на забезпечення законності всього досудового розслідування (дій і рішень усіх без винятку учасників цієї стадії), а виконання прокурором функції процесуального керівництва спрямоване лише на забезпечення швидкого, повного, всебічного та неупередженого розслідування кримінального правопорушення владними суб'єктами – дізнавачами і слідчими, які діють уже в межах забезпеченого прокурором режиму законності [6, с. 279].

І.В. Канфуї в своєму дисертаційному дослідженні висловлює наукову думку про те, що належно здійснюючи функцію прокурорського нагляду за додержанням закону всіма учасниками досудового розслідування, прокурор забезпечує режим законності, що і є його головним завданням відповідно до вимог чинного законодавства. Наділення його для досягнення цього самого результату стосовно діяльності слідчих і дізнавачів додатковою функцією процесуального керівництва видається недоречним і певною мірою штучним [7, с. 62].

М.І. Смірнов вважає, що процесуальне керівництво досудовим розслідуванням – це передбачена кримінальним процесуальним законодавством діяльність прокурора, що здійснюється у процесуальній формі по відношенню до процесуального суб'єкта, пов'язана із організацією процесу досудового розслідування та його спрямуванням, визначенням напрямів розслідування, координацією процесуальних дій, забезпеченням дотримання у процесі розслідування вимог законодавства України [5, с. 123].

А. Палюх дуже слушно наголошує, що здійснення прокурором діяльності щодо забезпечення швидкості, повноти і неупередженості досудового розслідування немислиме без використання повноважень із керівництва розслідуванням, яке полягає у тому, що прокурор організовує і контролює діяльність слідчого з доказування у кримінальному провадженні. Прокурор, як процесуальний керівник досудовим розслідуванням, наділений процесуальними повноваженнями, які дають можливість на його розсуд брати участь у доказуванні в опосередкованій та безпосередній формах. Опосередкована форма участі прокурора у доказуванні під час досудового розслідування передбачає реалізацію владних повноважень із отримання повного доступу до матеріалів, документів та інших відомостей, що стосуються досудового розслідування, доручення органу досудового розслідування проведення досудового розслідування, дачі вказівок щодо проведення у встановлений ним термін слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій, погодження або відмову у погодженні клопотань слідчого до слідчого судді про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій у випадках, передбачених КПК України (ч.ч. 2, 3, 4, 10 ст. 36 КПК України). До безпосередньої форми прокурор вдається, особисто проводячи слідчі (розшукові) та процесуальні дії у порядку, визначеному КПК України, доручаючи проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій слідчому, органу досудового розслідування, а також слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам, приймаючи процесуальні рішення у випадках, передбачених КПК України, зокрема щодо закриття кримінального провадження та продовження термінів досудового розслідування за наявності підстав, передбачених законом, повідомляючи особі про підозру, самостійно подаючи слідчому судді клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій у випадках, передбачених КПК України, самостійно складаючи обвинувальний акт чи клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру (п.п. 1, 4, 5, 9, 10, 13 ч. 2 ст. 36 КПК України), визначаючи, які саме результати негласних слідчих (розшукових) дій використовувати у доказуванні (ч. 4 ст. 252, 256 КПК України) [8, с. 479–480].

Ми поділяємо наукову позицію М. Руденка щодо того, що функція прокурорського нагляду за додержанням законів у досудовому розслідуванні реалізується здебільшого прокурором вищого рівня (керівником органу прокуратури), а функція процесуального керівництва – переважно прокурором, який здійснює повноваження прокурора у конкретному кримінальному провадженні (процесуальним керівником). Зі змісту визначення про те, що процесуальне керівництво прокурора – це організація процесу досудового розслідування, визначення напрямів розслідування, координація процесуальних дій, сприяння створенню умов для нормального функціонування слідчих, забезпечення дотримання у процесі розслідування вимог законів, стає зрозуміло, що цій прокурорській діяльності притаманні ознаки адміністрування, розпорядництва, а не нагляду. Керівництво – це різновид управління в структурі держави і суспільства, яке пов'язане з розв'язанням суспільно-управлінських завдань загальної компетенції. Керівник – посадова особа, яку наділено адміністративною владою щодо

очолюваного нею колективу і яка здійснює внутрішньо-організаційне управління ним [9, с. 163–164].

Отже, на нашу думку, процесуальне керівництво є однією із форм нагляду прокурора за досудовим розслідуванням, яка реалізується безпосередньо прокурором або групою прокурорів, які призначені для його здійснення в конкретному кримінальному провадженні. До того ж, у п. 3 Порядку організації діяльності прокурорів і слідчих органів прокуратури у кримінальному провадженні (наказ ГПУ від 28.03.2019 № 5) зазначено, що прокурор здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням у кримінальному провадженні на засадах процесуальної самостійності та незалежності [10].

Таким чином, нагляд прокурора за законністю слідчих (розшукових) дій проводиться безпосередньо прокурором-процесуальним керівником у формі процесуального керівництва. Також, існують форми нагляду прокурора вищого рівня за законністю зазначених дій, які реалізуються зокрема через: 1) витребування та вивчення інформації про хід і результати досудового розслідування та судового розгляду кримінального провадження, матеріалів кримінального провадження та засвідчених копій судових рішень та 2) вивчення стану додержання вимог кримінального процесуального законодавства.

Важливість нагляду прокурора за законністю слідчих (розшукових) дій в контексті додержання прав людини полягає в тому, що він передбачає поетапне реагування прокурора на можливі порушення: 1) під час прийняття рішення про проведення слідчої (розшукової) дії; 2) під час безпосереднього проведення слідчої (розшукової) дії; 3) у формі реагування на порушення під час проведення слідчої (розшукової) дії або за результатами її проведення.

Як слушно наголошує О.Торяник, така діяльність прокурора у кримінальному провадженні забезпечує своєчасне і кваліфіковане проведення слідчих (розшукових) дій, суворе дотримання при цьому вимог закону, що є запорукою здійснення ефективного досудового розслідування. При цьому наголошується, що здійснюючи нагляд за здійсненням досудового розслідування, прокурор повинен виходити з дотримання процесуальної самостійності слідчого. Враховуючи це, він не повинен втручатися у тактику проведення слідчих (розшукових) дій, нав'язувати свою думку без наявності серйозних для того підстав. Але, навіть маючи підстави для втручання у діяльність слідчого, прокурор повинен дотримуватися правил професійної етики, виявляти повагу до всіх учасників кримінального провадження і не допускати у своїй діяльності дій, що підривають його авторитет [11, с. 121–123].

Аналіз ст. 36 КПК України дозволяє визначити такі повноваження прокурора, які використовуються ним безпосередньо під час процесуального керівництва проведенням слідчих (розшукових) дій: 1) мати повний доступ до матеріалів, документів та інших відомостей, що стосуються досудового розслідування; 2) доручати слідчому, органу досудового розслідування проведення у встановлений прокурором строк слідчих (розшукових) дій. Однією з визначальних умов забезпечення правомірності слідчих дій є наявність належних фактичних і правових підстав їх проведення. Слід звернути увагу, що в даному випадку прокурору необхідно визначити фактичні та процесуальні підстави для проведення слідчої (розшукової) дії в кожному конкретному випадку. Так, фактичними підставами визнаються

конкретні обставини, що зумовлюють необхідність проведення відповідної слідчої дії, а правовими – наявність в уповноваженої особи повноважень на проведення слідчих дій в межах відповідного кримінального провадження та дотримання визначеного законом порядку прийняття рішення про проведення конкретної слідчої дії. фактичні підстави свідчать про обґрунтованість слідчої дії, а процесуальні – про її відповідність вимогам процесуального законодавства. В свою чергу і фактичні, і процесуальні підстави доречно поділяти на загальні та спеціальні [12, с. 103]; 3) давати вказівки щодо проведення слідчих (розшукових) дій чи брати участь у них, а в необхідних випадках - особисто проводити слідчі (розшукові) дії в порядку, визначеному КПК України. При цьому, участь прокурора в слідчих діях, безумовно, є одним із вагомих його повноважень у досудовому розслідуванні, яке дозволяє не лише закріпити певні докази, а й попередити, не допустити порушень закону слідчим під час проведення таких дій [13, с. 87]; 4) доручати проведення слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам; 5) скасовувати незаконні та необґрунтовані постанови слідчих (в тому числі, постанови про відмову в задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, про відмову в задоволенні клопотання про участь захисника або підозрюваного при проведенні слідчої (розшукової) дії, про проведення невідкладних слідчих дій до звернення до слідчого судді, про зупинення досудового розслідування, закриття провадження тощо); 6) погоджувати або відмовляти у погодженні клопотань слідчого до слідчого судді про проведення слідчих (розшукових) дій у випадках, передбачених КПК України; 7) самостійно подавати слідчому судді клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій.

Вивчення матеріалів кримінальних проваджень та проведені опитування суб'єктів кримінального судочинства свідчить про наявність ряду проблемних питань, які існують під час здійснення прокурором процесуального керівництва слідчими (розшуковими) діями в контексті додержання прав людини.

Так, одним із дискусійних питань є співвідношення нагляду прокурора та судового контролю за проведенням слідчих (розшукових) дій. Досліджуючи проблему співвідношення прокурорського нагляду та судового контролю у досудовому кримінальному провадженні, наведемо пропозицію В.Т. Маляренка з приводу наявності трьох варіантів такого співвідношення: 1) прокурор здійснює нагляд лише за тими діями та процесуальними рішеннями дізнавача, слідчого, на які не поширюються контрольні повноваження суду, а якщо є потреба вирішити питання, віднесене до компетенції суду, дізнавач, слідчий безпосередньо звертаються до останнього з відповідним поданням і підтримують його у суді; 2) дізнавач, слідчий безпосередньо звертаються до суду з поданням про вирішення питань, віднесених до компетенції останнього, але завжди про таке звернення повідомляє прокурора і той на свій розсуд бере чи не бере участь у судовому розгляді; 3) дізнавач, слідчий ініціюють перед прокурором питання про звернення до суду, але безпосередньо до суду з поданням про вирішення питань, віднесених до компетенції останнього, звертається прокурор, якій і підтримує подання в суді [14, с. 16]. Тобто, така модель взаємовідносин передбачає уникнення «подвійного» контролю одночасно з боку прокурора та слідчого судді. Не зважаючи на те, що вищенаведені пропозиції висловлені ще до прийняття чинного КПК України, на нашу думку, в деякій мірі вони

дозволяють оптимізувати та спростити роботу сторони обвинувачення під час досудового розслідування. Адже в окремих випадках так званий «подвійний контроль» за слідчими (розшуковими) діями тягне за собою затягування часу під час вирішення питання про доцільність проведення тієї чи іншої слідчої (розшукової дії) та підвищує навантаження як на прокурора-процесуального керівника, так і на слідчого суддю.

Вважаємо, нагляд прокурора та судовий контроль мають спільну мету та завдання, що полягають в першу чергу в охороні прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження та недопущенні порушень вимог кримінального процесуального законодавства, що обумовлюється з одного боку основними засадами судочинства (ст.129 Конституції України) [3], а з іншого - засадами діяльності органів прокуратури (ст.3 Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014) [1].

Основна відмінність між судовим контролем та наглядом прокурора за законністю слідчих (розшукових) дій, на нашу думку, полягає в тому, що діяльність прокурора має всеохоплюючий характер, тобто прокурор здійснює нагляд у досудовому розслідуванні безперервно – з моменту внесення відомостей до ЄРДР до його закінчення, а потім ще підтримує публічне обвинувачення в суді, натомість слідчий суддя бере участь у кримінальному провадженні «точково», і навпаки, під час розгляду матеріалів у I інстанції не може брати в ньому участь.

Однією з форм процесуального керівництва прокурором слідчими (розшуковими) діями є надання ним доручень і вказівок слідчому та органу досудового розслідування.

Вказівки прокурора про висунення та перевірку слідчих версій, про проведення оглядів, обшуків повинні бути націлені на те, щоб забезпечити виявлення на певному етапі розслідування тих доказів, для збирання яких є реальна можливість і максимальне використання отриманої доказової інформації, а також швидкість, повноту та неупередженість дослідження обставин справи. Варто взяти до уваги категорію проваджень, взаємини осіб, між якими передбачається проведення цієї слідчої (розшукової) дії, і вирішити, чи справді необхідне її проведення, чи можливо перевірити докази іншими способами [15, с. 10–11].

В подальшому, відповідно до Порядку організації діяльності прокурорів і слідчих органів прокуратури у кримінальному провадженні, процесуальний керівник повинен контролювати їх виконання, та реагувати на факти невиконання письмових вказівок й за наявності підстав ініціювати притягнення слідчого до відповідальності (дисциплінарної або адміністративної). Відповідно до досліджених матеріалів кримінальних проваджень, в більшості випадків слідчі не виконують або неналежним чином виконують вказівки прокурора. Тому, відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному реєстрі судових рішень свідчить про те, що випадки притягнення слідчих до адміністративної відповідальності за ст.185-8 КУпАП є непоодинокими (постанова Балтського районного суду Одеської області від 20.01.2020 [16], постанова Хмельницького міськрайонного суду від 10.05.2018 [17] тощо).

Щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності слідчого в зазначених випадках, на теперішній час прокурор позбавлений права ініціювати притягнення слідчого або оперативних працівників до зазначеного виду відповідальності, що, безумовно, є прогалиною чинного

кримінального процесуального законодавства. Адже неналежне проведення слідчим досудового розслідування, в тому числі й слідчих (розшукових) дій, тягне за собою порушення прав і свобод громадян.

З огляду на це, вважаємо, необхідно доповнити ч. 2 ст. 36 КПК України пунктом такого змісту: «ініціювати перед керівником органу дізнання або досудового розслідування питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності дізнавача, слідчого або працівника оперативного підрозділу за неналежне проведення досудового розслідування, або невиконання законних вимог прокурора».

Невизначеним також є питання, в яких випадках надання вказівок прокурором є обов'язковим та яка періодичність їх надання. Зазначені питання є оціночними і в кожному випадку повинні визначатися самостійно прокурором, який здійснює нагляд у формі процесуального керівництва з урахуванням складності кримінального провадження, обсягу слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій, проведених у кримінальному провадженні, тактики досудового розслідування.

Вважаємо, встановлення обов'язковості надання прокурором вказівок не відповідає чинному законодавству України, оскільки згідно зі ст. 3 Закону України «Про прокуратуру», однією із засад діяльності прокуратури є незалежність прокурорів, що передбачає існування гарантій від незаконного політичного, матеріального чи іншого впливу на прокурора щодо прийняття ним рішень при виконанні службових обов'язків. Зазначена засада гарантується порядком здійснення повноважень, визначеним процесуальним та іншими законами; заборобою незаконного впливу, тиску чи втручання у здійснення повноважень прокурора (ч. 1 ст. 16 Закону України «Про прокуратуру»). Також, встановлена стаття проголошує, що здійснюючи функції прокуратури, прокурор є незалежним від будь-якого незаконного впливу, тиску, втручання і керується у своїй діяльності лише Конституцією та законами України [1]. Відповідно до ч. 1 ст. 36 КПК України, прокурор, здійснюючи свої повноваження відповідно до вимог цього Кодексу, є самостійним у своїй процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється [4]. До того ж, зобов'язання прокурора надавати систематично вказівки по всіх без виключення кримінальних провадженнях тягне за собою їх формальний характер, спричиняє надмірне навантаження на прокурорів-процесуальних керівників, що призводить до відволікання уваги від більш складних кримінальних проваджень. Зазначене в будь-якому випадку не сприяє додержанню прав і свобод їх учасників.

Висновки. Таким чином, належне здійснення нагляду прокурора в кримінальному провадженні, в тому числі під час проведення слідчих (розшукових) дій є важливою правовою гарантією забезпечення прав, свобод та законних інтересів особи. Варто зауважити, що існує ще ряд проблемних питань, які виникають під час здійснення процесуального керівництва прокурором проведенням слідчих (розшукових) дій, які будуть предметом подальших наукових досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про прокуратуру: закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.
2. Рекомендація Rec (2000) 19 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо ролі прокуратури в системі кримінального правосуддя, ухвалена Комітетом Міністрів Ради Європи на 724 засіданні заступників міністрів 06.10.2000 р. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2000_19_2000_10_6.pdf.
3. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-ВР>.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
5. Смирнов М.І. Правова природа нагляду прокурора у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням. *Актуальні проблеми удосконалення кримінального процесуального законодавства: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченої до 70-річчя д.ю.н., професора Ю.П. Аленіна*. Одеса: Юридична література, 2017. 344 с.
6. Руденко М. В., Півненко В. П. Про сутність прокурорського процесуального керівництва досудовим розслідуванням. *Юридичний часопис Нац. акад. внут. справ*. 2013. № 1(5). С. 277–283.
7. Канфуї І.В. Правовідносини слідчого, прокурора та слідчого судді у досудовому кримінальному провадженні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. К.: ПВНЗ «Європейський університет», 2017. 310 с.
8. Палюх А. Процесуальне керівництво як основа доказової діяльності прокурора під час досудового розслідування. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: юридичні науки: збірник наукових праць. 2017. № 865. С. 474–482.
9. Руденко М. Процесуальне керівництво досудовим розслідуванням як нова функція прокуратури України: поняття, зміст і структура. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2014. № 1. С. 160–168.
10. Порядок організації діяльності прокурорів і слідчих органів прокуратури у кримінальному провадженні, затверджений наказом Генерального прокурора України від 28.03.2019 № 51 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0363-19#Text>.
11. Торяник О. Особливості реалізації прокурором конституційних повноважень щодо нагляду за негласними та іншими та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 2. С. 120–123.
12. Котюк О.І. Підстави проведення слідчих (розшукових) дій. *Актуальні проблеми досудового розслідування: зб. тез доповідей IV Всеукр. наук.-практ. конф.* (Київ, 1 лип. 2015 р.). К.: Нац. акад. внутр. справ, 2015. 360 с.
13. Колеснік Г.Р. Функціональне призначення нагляду і контролю у досудовому розслідуванні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2018. 224 с.
14. Маляренко В. Головні напрями розбудови кримінального судочинства, структура і зміст майбутнього КПК України. *Право України*. 2000. № 8. С. 11–20.

15. Палюх А. І. Участь прокурора в доказуванні під час досудового розслідування: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Львів, Львівський державний університет внутрішніх справ. 2016. 19 с.

16. Постанова Балтського районного суду Одеської області від 20.01.2020 р. (справа № 493/56/20). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/87020038>.

17. Постанова Хмельницького міськрайонного суду від 10.05.2018 р. (справа № 149/445/18). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/73956878>.

Ya. Koniushenko

PROSECUTOR'S SUPERVISION OF LAW CONDUCTING INVESTIGATIVE (SEARCH) ACTIONS

The purpose of the article is to define the prosecutor's supervision over investigative (search) actions as a legal guarantee of human rights, as well as problematic issues in its implementation and to make proposals to improve the current criminal procedure legislation of Ukraine. The article defines doctrinal approaches to the concepts of «prosecutor's supervision over compliance with the law during the pre-trial investigation» and «prosecutor's procedural guidance of the pre-trial investigation» in the context of investigative (search) actions. The author came to the conclusion that the provisions of the Constitution of Ukraine, the Law of Ukraine «On the Prosecutor's Office» and the Criminal Procedure Code of Ukraine in terms of regulating the functions and powers of the prosecutor during the pre-trial investigation. Based on the study, it is proposed to consider procedural guidance as one of the forms of prosecutor's supervision over the pre-trial investigation, which is implemented directly by the prosecutor or a group of prosecutors who are appointed to carry it out in a particular criminal proceeding. The author also emphasizes the existence of forms of supervision of the highest level prosecutor on the legality of these actions, which are implemented through the demand and study of information on the progress and results of pre-trial investigation, criminal proceedings and certified copies of court decisions and study of compliance with criminal procedure. A number of problematic issues during the prosecutor's supervision in pre-trial criminal proceedings are outlined, which relate to the relationship between the prosecutor's supervision and judicial control over the legality of investigative (search) actions; subjects and subject of supervision of the prosecutor in this sphere; providing the prosecutor-procedural manager and prosecutors of the highest level with instructions and instructions during the investigative (search) actions. To address these issues, it is proposed to amend the current criminal procedure legislation of Ukraine. The study of the materials of criminal proceedings and the survey of the subjects of criminal proceedings indicate the existence of a number of problematic issues that exist during the implementation of the prosecutor's procedural guidance of investigative (search) actions in the context of human rights.

Keywords: *prosecutor's supervision, pre-trial investigation, procedural guidance of the prosecutor, investigative (search) actions, ensuring human rights and freedoms, legitimate interests of a person.*